

För kännedom:

Nämnd med ansvar för gymnasieskola

Förvaltningschef med ansvar för gymnasieskola

TYRESÖ KOMMUN  
Kommunstyrelsen

2010-10-11

Utvecklingsförvaltningen  
135 81 TYRESÖ

## Förslag till gemensamma priser för nuvarande gymnasieprogrammen i Stockholms län

### Bakgrund

Behovet av en gemensam prislista för gymnasieprogrammen i Stockholms län har aktualiserats flera gånger sedan utredningen om en gemensam gymnasierregion presenterades år 2001. Bland annat framtogs, på KSLs initiativ, en modell för gemensam beräkningsgrund gällande interkommunala priser. Flera kommuner, men långt ifrån alla, använder sig operativt av den modellen. Ett alltmer komplext utbud av gymnasieutbildningar och ökande elevströmmar mellan kommunerna har lett till tung administrativ hantering och dessutom svårigheter att göra en realistisk budget.

Samtliga kommuner i Stockholms län har tecknat samverkansavtal som innebär förstahandsmottagande till gymnasieprogrammen. Under innevarande ansökningsomgång finns två olika avtal:

- Ett stort avtal mellan 25 av de 26 kommunerna omfattande samtliga program.
- Separata avtal mellan Stockholm stad och 22 kommuner om samtliga program utom NV och SP.

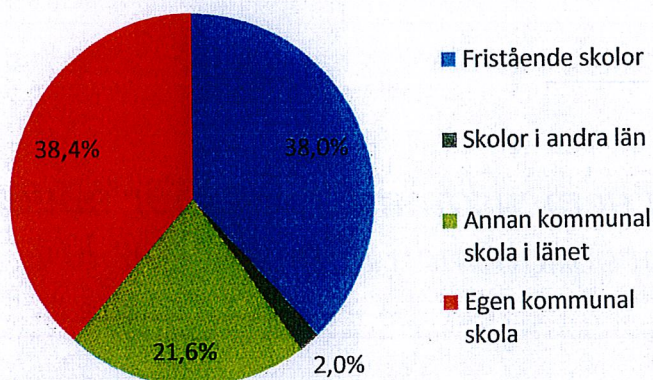
Redan när dessa samverkansavtal undertecknades var parterna medvetna om att en prisöverenskommelse borde ingå. I avtalets 7 § står det:

*Ekonomiska överenskommelser om gemensamt beräkningsunderlag, gemensam prissättning, avstämningsdagar, betalning för särskilt stöd, skolskjuts m m finns inte i detta avtal. Förslag om detta kommer att presenteras under 2008. Tillsvidare gäller de regler som hittills reglerat berörda ekonomiska frågor mellan kommunerna.*

Våren 2008 tog Utbildningsberedningen initiativ till en utredning om en gemensam interkommunal prislista för gymnasieprogrammen. En utredningsgrupp bildades, bestående av ekonomer från sex av länets kommuner (Danderyd/Solna, Huddinge, Nacka, Sigtuna, Sollentuna och Stockholm) samt två representanter från KSL.

Andelen gymnasieelever i Stockholms län som inte studerar vid den egna kommunens gymnasieskola är mycket stor. Av de intagna hösten 2010 är 40% intagna i hemkommunens gymnasieskola, 22% till annan inom länet belägen kommunal gymnasieskola, 35% till fristående gymnasieskolor och 3% till skolor utanför länet.

#### Andel intagna per huvudman



Denna rörlighet innebär att stora belopp skickas mellan kommuner och mellan kommuner och fristående gymnasieskolor. Enligt beräkningar kostar varje gymnasieelev i genomsnitt ca 86.000 kr/läsår. I Stockholms län finns ca 80.000 gymnasieelever vilket innebär en total kostnad för gymnasieskolan på 6,9 miljarder kronor per år. Eftersom endast 40 procent av eleverna väljer den egna kommunens skola, kan en genomsnittskommun i länet endast påverka 40 procent av kostnaden.

Med en fördelning enligt diagrammet ovan innebär detta att kommunerna sammantaget har kostnader enligt följande:

- 2,8 mdr till egna gymnasieskolor,
- 1,5 mdr till andra kommuner i länet inklusive landstingskommunala skolor,
- 2,4 mdr till fristående gymnasieskolor
- 0,2 mdr till skolor i andra län.

Den ekonomiska hanteringen kräver stora administrativa resurser. Bara det faktum att någon aktuell och enhetligt uppställd prislista inte funnits tillgänglig förrän framtagandet av Bilaga 2 till denna utredning bekräftar detta. Framför allt utförs ett omfattande arbete för att ta reda på aktuell skola och program för varje elev. Inför varje debitering/fakturering skall dessa komponenter sammanställas.

Samverkansavtal av här aktuell typ är vanligt förekommande i andra län i Sverige. Utredningsgruppen har bland annat studerat avtal från Skåne, Göteborg, Skaraborg och Norrbotten. Prislister finns som bilaga till dessa avtal och omförhandlas eller uppdateras enligt överenskomna principer.

## Juridik

Ersättning till fristående skolor regleras i Skollagen, som förändrats på några väsentliga punkter under år 2009. Nedan följer två viktiga utdrag ur skollagen och författningskommentarer till denna.

### **Utdrag ur Skollagen 9 kap 8a § /Trätt i kraft: 2010-03-01/**

*Om utbildningen enligt beslutet om rätt till bidrag motsvarar ett nationellt program eller en nationell inriktning som elevens hemkommun erbjuder, ska bidraget bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det programmet eller den inriktningen.*

### **Ur Regeringens författningskommentarer till ändring i skollagen (Prop 2008/09:171)**

*I femte stycket har den förändringen gjorts att jämförelsen med kommunens resursfördelning inte endast ska ske i fråga om gymnasieutbildningar som kommunen själv anordnar. Fortsättningsvis ska utbildningar, som ingår i kommunens utbildningsutbud på grund av t ex samverkansavtal med en annan kommun ..... också beaktas när bidraget bestäms. Det är därför alla utbildningar som kommunen erbjuder sina elever och som ingår i kommunens resursfördelning till den egna verksamheten – budgeten – som ska beaktas när bidraget bestäms.*

Enligt KSLs tolkning av ovanstående innebär detta att ersättningen till en fristående skola alltid ska följa det vägda genomsnittspriset inom ett samverkansområde och detta gäller oavsett var skolan är placerad.

I vilka fall skall riksprislistan användas ? Detta framgår i följande utdrag ur Regeringens proposition.

### **I propositionen 2008/09:171 "Offentliga bidrag på lika villkor" står det följande i kapitel 7.5:**

*Genom att i stället endast tillämpa riksprislistan när en kommun inte erbjuder motsvarande utbildning i egen regi alternativt genom samverkansavtal eller gemensam nämnd blir tillämpningsområdet mindre.*

KSL tolkar detta så att riksprislistan i Stockholms län endast ska tillämpas när ingen av samverkanskommunerna har motsvarande utbildning.

## **Effekter av ett gemensamt/länsövergripande pris för varje program**

- a) Förtroendet mellan kommunerna ökar när alla utgår från samma programpris. Alla försöker åstadkomma bästa möjliga lösningar inom en given ekonomisk ram. Kvalitetsförbättringar sker genom effektiviserande och kompetenshöjande åtgärder istället för ökad tilldelning av pengar.
- b) Ett gemensamt pris per program leder till större likvärdighet mellan utbildningar i länet oavsett vem som anordnar dem.

2010-10-07

Dnr: 2009/0011

- c) Ett gemensamt pris motverkar att enskilda kommuner genomför kostnadsdrivande åtgärder som, av konkurrensskäl, ibland leder till att andra kommuner också vidtar motsvarande åtgärder vilket leder till en uppåtgående kostnadsspiral.
- d) Möjligheten att låta andra kommuner betala kostnadsökande satsningar på program med få egna elever begränsas.
- e) När en kommun, inom nuvarande system, minskar anslaget till sina egna skolor så minskar bidraget till fristående skolor och samtidigt den interkommunala ersättningen från andra kommuner. Med en gemensam prislista påverkas inte bidragen till fristående skolor eller ersättningar från andra kommuner när kommunen förändrar ersättningen till sina egna skolor.
- f) Ett gemensamt pris per program underlättar och förenklar avsevärt det administrativa arbetet både i kommunerna och i de fristående gymnasieskolorna. Dagens drygt 300 interkommunala priser reduceras till 17 programpriser vilket ger mycket större precision och överskådlighet.
- g) KSL arbetar parallellt med ett projekt som avser att skapa en länsgemensam elevdatabas. En elevdatabas i kombination med en gemensam prislista kommer att drastiskt minska det administrativa arbetet i såväl kommuner som fristående gymnasieskolor. I genomsnitt går endast 40 % av länets 80.000 gymnasieelever i hemkommunens gymnasieskola. De övriga 60% av eleverna går i andra kommuners skolor eller i fristående skolor. Detta kräver ca 48.000 månatliga transfereringar med en årlig volym om ca 4 miljarder kronor.
- h) Prisberäkningarna gentemot de fristående gymnasieskolorna underlättas, inte minst mot bakgrund av förslagen i regeringens proposition - Bidrag på lika villkor.
- i) Precisionen i budget- och uppföljningsarbetet ökas avsevärt. Utan gemensamt pris kommer elevernas sökmönster att styra kostnadsbilden. Kommunerna kan i genomsnitt bara styra över 40 procent av hela kostnadsmassan, d.v.s. den del som de egna skolorna står för i proportion till hela utbudet.
- j) Satsningar i en enskild kommun (nya lokaler eller annat) leder inte till ökad ersättning till fristående skolor. På motsvarande sätt leder inte besparingar i en enskild kommun till sänkning av ersättningen till fristående skolor.
- k) Varje kommun får ett "riktpris" att förhålla sig till när man fördelar medel till de egna skolorna.
- l) Med ett gemensamt pris påverkas inte friskolors val av etableringskommun.
- m) Det behöver aldrig uppstå farhågor att fristående skolor hellre tar in elever på frikvot från kommuner med högre priser än från kommuner med lägre priser.
- n) Varje prisöverenskommelse med de fristående gymnasieskolorna baseras i dagsläget på elevens hemkommuns kostnader. Priset påverkar således inte konkurrensen mellan en enskild kommun och friskolan. Ett gemensamt pris

skulle leda till samma förhållande mellan länets kommuner.

- o) Vissa fristående gymnasieskolor har idag elever från nästan alla länets kommuner och skall därför ta hänsyn till lika många prislistor. Om länets kommuner och friskolor kunde komma överens om att använda den gemensamma prislistan så skulle det underlätta för alla parter.
- p) Det är en fördel att införa gemensam prislista innan det successiva införandet av den nya gymnasieskolan. Då är så att säga "verktyget" på plats och inkört inför den tvååriga period då två parallella programstrukturer skall administreras.

## Vad ingår i ersättningen?

Ett gemensamt pris ska innefatta kostnader för undervisning, läromedel, lokaler, skolmåltider, skolbibliotek, hälsovård och administration. Prislistan innefattar inte reseersättning, inackorderingstillägg eller tillägg för elever med särskilda behov.

Prislistan omfattar inte heller det Individuella programmet, gymnasiesärskolan, International Baccalaureate-programmet, PRIV-programmet samt PREP-programmet. Överenskommelse måste i dessa fall tecknas på individnivå.

## Prislistans utgångspunkter

Eftersom Stockholms län är ett samverkansområde (med några undantag) kan elever söka utbildningar i hela länet. Enligt KSLs tolkning av skollagen och författningskommentarer till denna innebär ett samverkansområde att ett vägt genomsnittspris måste användas för varje program.

Den föreslagna prislistan är så konstruerad att den skall ge minsta möjliga kännbara förändringar som möjligt för någon kommun. Efter en analys av olika prisnivåer, kan följande slutsatser dras;

- att låga priser per program framtvingar fler undantag från prislistan,
- att väsentligt högre eller lägre priser än nedan föreslaget pris ger större ekonomiska effekter för enskilda kommuner och för fristående skolor.

För att minimera de ekonomiska effekterna har KSL kommit fram till att minsta skillnaden i förhållande till kommunernas nuvarande kostnader/intäkter uppnås om man utgår från ett vägt genomsnittspris inom länet.

## Föreslagen prislista i Stockholms län avseende nuvarande gymnasieprogram

KSL föreslår att man utgår från den vägda ersättningen till fristående skolor inom Stockholms län år 2010, exklusive moms.

Prislistan föreslås gälla både mellan kommuner och mellan kommuner och fristående skolor.

2010-10-07

Dnr: 2009/0011

Prislistan kommer årligen att justeras mot bakgrund av kommunernas kostnadsutveckling. Beslut om justering tas under hösten 2011.

KSL föreslår att prislistan gäller för kalenderår och att debitering sker varje månad. I relationen med fristående skolor är detta lagstadgat och bör därför också gälla mellan kommuner.

*Förslag till gemensam prislista avseende nuvarande gymnasieprogram*

		Föreslaget pris 2011 exklusive moms, inklusive uppräknig med 2 % mellan 2010 och 2011	Bidrag till fristående skolor 2011 inklusive 6 procents schablonmoms	Riksprislistan andra halvåret 2010
Barn och fritidsprogrammet	BF	72 016	76 337	78 400
Byggprogrammet	BP	102 683	108 844	102 000
Elprogrammet	EC	94 454	100 121	97 100
Energiprogrammet	EN	100 351	106 372	103 200
Estetiska programmet - Bild	Bild	92 127	97 655	92 700
Estetiska programmet - Dans	Dans	92 127	97 655	92 700
Estetiska programmet - Musik	Musik	104 875	111 168	105 900
Estetiska programmet - Teater	Teater	92 127	97 655	92 700
Fordonsprogrammet	FP	118 351	125 452	114 600
Fordonsprogrammet - Transport	Transp	158 933	168 469	138 700
Handelsprogrammet	HP	76 510	81 101	77 900
Hotell- och restaurangprogrammet	HR	108 014	114 495	102 100
Hantverksprogrammet	HV	93 761	99 387	98 200
Industriprogrammet	IP	100 919	106 974	115 700
Livsmedelsprogrammet	LP	118 929	126 065	102 900
Medieprogrammet	MP	100 504	106 534	90 800
Naturbruksprogrammet	NP	141 780	150 287	154 900
Naturvetenskapliga programmet	NV	75 193	79 705	78 900
Omvårdnadsprogrammet	OP	75 782	80 329	84 500
Samhällsvetenskapsprogrammet	SP	68 371	72 473	74 000
Teknikprogrammet	TE	82 349	87 290	87 100

## Ekonomiska effekter för enskilda kommuner av en gemensam prislista

KSL har beräknat de ekonomiska effekterna för varje kommun (se bilaga 1).

I beräkningen, som gjordes i februari 2010, jämförs då aktuella kommunvisa priser med det föreslagna vägda genomsnittspriset under år 2010 (se bilaga 2).

Gymnasieintagningens databas per 15 september 2009 har legat som grund för antalet elever per kommun och per program. Eftersom gymnasieintagningen bara kan redovisa antalet elever i åk 1 så har dessa siffror multiplicerats med tre. Denna sista åtgärd innebär naturligtvis en viss generalisering men metoden är den enda praktiskt möjliga. Observera att resultatet är en schabloniserad ögonblicksbild vid en given tidpunkt.

## Viktiga områden som kräver fortsatt utredning

Under arbetets gång har det lyfts funderingar kring om och hur ett gemensamt pris påverkar framtida kvalitetssatsningar och lokalinvesteringar.

Om en enskild kommun önskar satsa mer för att exempelvis höja kvaliteten undervisningsmässigt eller lokalmässigt i sina egna skolor, kan kommunen i avsaknad av gemensam prislista, till viss del finansiera kostnaderna med ökade intäkter från andra kommuner. Eftersom det finns en lag om lika villkor mellan kommunens egna skola och fristående skolor, kommer kostnadsökningen också att resultera i en höjd ersättning till fristående skolor med samma programutbud.

Med ett gemensamt pris, kommer inte en enskild kommun att kunna finansiera satsningen på kvalitet genom ökade intäkter från andra kommuner. Eftersom prislistan är ett vägt genomsnittspris för alla kommuner i samverkansområdet, slår sådana enskilda satsningar endast igenom marginellt i den gemensamma prislistan. Kommunen får därmed inga intäktsökningar men detta uppvägs i de flesta fall av att ersättningen till fristående skolor inte heller påverkas. I de fall kommunen har en stor andel elever från andra kommuner, kan det finnas fog för att gjorda och kommande kvalitetssatsningar diskuteras gemensamt. KSL arbetar parallellt med detta arbete för att tillskapa forum för denna typ av gemensamma diskussioner inom ramen för gemensam utbudsplanering.

Utbildningsberedningen har gett kansliet i uppdrag att belysa effekter och möjliga modeller för beräkning av framtida lokalinvesteringar, kvalitetssatsningar och inomkommunala konsekvenser.

Beredningen har också gett kansliet i uppdrag att ta fram förslag på hur hantering av specialutformade program kan ske inom ramen för denna prislistas giltighetstid.

## **Ny gymnasieskola 2011**

Utbildningsberedningen beslutade vid sitt sammanträde den 28 september 2010 att ge kansliet i uppdrag att arbeta fram ett förslag till gemensam prislista avseende programmen i den nya gymnasieskolan där första intagningen sker hösten 2011.

## **Rekommendation**

Styrelsen beslutade vid sitt sammanträde den 7 oktober 2010 att rekommendera kommunerna

**att** fatta beslut om att tillämpa den gemensamma prislistan avseende nuvarande gymnasieprogram från och med 1 januari 2011.

2010-10-07

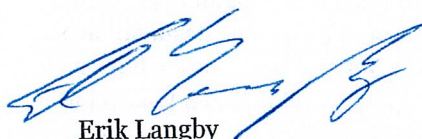
Dnr: 2009/0011

Frågor med anledning av detta besvaras av:

Björn Larsson, handläggare, tel 08-615 94 46, e-post [bjorn.larsson@ksl.se](mailto:bjorn.larsson@ksl.se)  
Camilla Wallström, projektledare, tel 08-615 94 22, e-post [camilla.wallstrom@ksl.se](mailto:camilla.wallstrom@ksl.se)

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN



Erik Langby  
Ordförande



Lennart Dahlberg  
Direktör

### **Bilagor**

- Bilaga 1. Ekonomiska effekter för enskilda kommuner av en gemensam prislista
- Bilaga 2. Prislista samtliga program samtliga kommuner – februari 2010



## Bilaga 1. Rekommendation gemensamma priser för nuvarande gymnasieprogrammen i Stockholms län

*Ekonomiska effekter för enskilda kommuner i Stockholms län, med ett gemensamt pris per program mellan kommuner och gentemot fristående skolor. Beräkningen är gjord på underlag som kommunerna lämnat i februari 2010.*

	Summa kronor	Kronor per invånare
Botkyrka	-12 833 682	-161
Danderyd	-2 606 862	-84
Ekerö	5 757 921	232
Haninge	-2 650 842	-35
Huddinge	3 377 604	36
Järfälla	893 727	14
Lidingö	2 425 056	56
Nacka	4 193 220	49
Norrtälje	-613 110	-11
Nykvarn	1 049 109	116
Nynäshamn	446 727	18
Salem	1 105 353	73
Sigtuna	-795 612	-21
Sollentuna	3 613 353	58
Solna	1 443 261	22
Stockholm	-6 634 350	-8
Sundbyberg	6 510 510	182
Södertälje	2 884 443	34
Tyresö	882 279	21
Täby	-1 877 244	-30
Upplands-Bro	534 258	14
Upplands Väsby	-1 934 718	-86
Vallentuna	3 636 960	126
Vaxholm	2 292 186	213
Värmdö	1 335 168	36
Österåker	4 606 416	119

## Bilaga 2. Prisiista baserad på underlag som kommunerna lämnat i februari 2010.

### Prisiista - samtliga kommuner i Stockholms län

	BF	BP	EC	EN	ES	ESMK	FP	FPTP	HP	HV	HR	IP	LP	MP	NP	NV	OP	SP	TE
Botkyrka			97 736		88 868	102 547	148 679		72 830	90 849	107 264			113 491	111 321	68 585	69 151	60 660	85 377
Danderyd																75 432		71 024	
Ekerö	70 655	96 107	79 617		92 694	98 967	115 792	179 654	68 808	83 200	114 472	98 941		86 403		69 622	76 496	66 039	72 065
Haninge	72 737	93 383	82 764	94 101	81 857		107 677		71 568	80 745	88 278			78 309		70 011	73 856	64 430	72 055
Huddinge	81 535	107 037	98 847	98 847	100 917	106 937			81 828	98 067	98 903	98 847		123 358		77 575		67 338	86 962
Järfälla					110 811				79 650	92 760						80 562		75 864	
Lidingö		115 280	97 950													75 210		68 360	91 420
Nacka	67 422	88 823	86 478		80 975	102 071	100 745	100 745	67 422		84 746	90 758		77 205		68 542	72 925	63 345	73 842
Norrtejlje																			
Nykvam		83 792	78 805		87 708	95 205			61 056		61 925					65 794	60 995	60 055	70 595
Nynäshamn																67 934		61 422	70 125
Salem	67 713	114 659					137 800		73 400		101 700			95 283		69 700	69 500	63 800	84 700
Sigtuna			85 755								96 132					65 283		59 057	79 434
Sollentuna			104 717													76 509		68 679	
Solna	68 424	119 601	99 523	103 278	93 508	103 672	141 739	181 556	80 513	93 713	111 875	116 597		113 202	139 233	75 684	76 064	68 821	91 159
Stockholm										96 696								71 792	
Sundbyberg		108 491							68 802	83 689	87 425					69 925	65 382	66 920	76 651
Södertälje	68 618	88 887	86 920		81 722	107 472	107 802							88 994		61 569		55 583	76 465
Tyresö	54 444	95 597	82 889		93 522	93 522	111 800		64 792	77 746						74 951	97 687	66 743	80 989
Täby	72 687		100 140				138 913				121 743					67 591		61 544	81 588
UpplandsBro							116 450	156 616	69 728		93 906					62 830		57 170	77 358
UpplandsVäsby	61 321	97 358	82 642						67 075							68 249		62 452	
Vallentuna		86 366					114 906		83 194										
Vaxholm									80 572	95 006						78 066		69 226	
Värmdö	75 981				95 339	106 598			73 632							76 595		70 874	82 635
Österåker																			
Minimum	54 444	83 792	78 805	94 101	80 975	93 522	100 745	100 745	61 056	77 746	61 925	98 941	116 597	77 205	111 321	61 569	60 995	55 583	70 125
Maximum	81 535	119 601	104 717	103 278	110 811	107 472	148 679	181 556	83 194	98 067	121 743	98 941	116 597	123 358	139 233	80 562	97 687	75 864	91 420
Vägt medelpris	70 604	100 670	92 602	98 384	90 320	102 819	116 030	155 817	75 010	91 922	105 896	98 941	116 597	98 534	139 000	73 719	74 297	67 030	80 735